

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Ir-rwol il-ġdid tas-servizzi pubbliċi tal-impjiegi (PES) fil-kuntest tal-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali”

(Opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2019/C 353/08)

Relatur: **Vladimíra DRBALOVÁ**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	20.2.2019
Bażi legali	Artikolu 32(2) tar-Regoli ta' Proċedura Opinjoni fuq inizjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għall-Impjiegi, l-Affarijiet Soċjali u ċ-Ċittadinanza
Adottata fis-sezzjoni	8.7.2019
Adottata fil-plenarja	17.7.2019
Sessjoni plenarja Nru	545
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	156/7/10

1. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-KESE japprezza l-kontribut tan-Netwerk Ewropew tas-Servizzi Pubbliċi tal-Impjiegi (Netwerk Ewropew tal-PES) għall-immodernizzar u t-tisħih tas-servizzi pubbliċi tal-impjiegi (PES) u jitlob sinerġija bejn l-istrategija aġġornata tiegħu li tmur lil hinn mill-2020 u l-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (EPSR).

1.2. Il-KESE identifika xi oqsma fejn jinhtieg sforz akbar ibbażat fuq sħubija mal-partijiet ikkonċernati kollha, l-imsieħba soċjali, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, il-kumpaniji u s-servizzi privati tal-impjiegi biex isir sforz miftiehem biex tinkiseb integrazzjoni aħjar tal-persuni li qed ifittxu xogħol fis-suq tax-xogħol.

1.3. Rwol innovattiv għall-PES fl-implimentazzjoni tal-politiki nazzjonali dwar l-impjiegi u s-suq tax-xogħol u fil-garanzija ta' servizzi aktar effettivi għall-kumpaniji għandu jkun appoġġat kif xieraq fuq livell nazzjonali b'kapacità suffiċjenti, persunal imharreg, IT u tagħmir tekniku rilevanti għad-diġitalizzazzjoni tas-soċjetà, u l-appoġġ finanzjarju.

1.4. Il-KESE jitlob kooperazzjoni aktar sistematika u strutturali bejn il-PES u fornituri oħra tas-servizzi fl-oqsma soċjali u tal-impjiegi biex jindirizzaw il-firxa multipla ta' ostakli li qed jaffaċċjaw il-persuni li qed ifittxu impjieg meta jippruvaw jidhlu fis-suq tax-xogħol (kwistjonijiet ta' saħħa, akkomodazzjoni, trasport). Il-modernizzazzjoni tal-PES hija proċess kumpless, u n-nuqqas ta' koordinazzjoni, programmazzjoni, pjanar u diviżjoni tar-responsabbiltajiet fil-livell nazzjonali u/jew reġjonali jwassal għal frammentazzjoni. Il-partiċipazzjoni attiva u regolari tal-imsieħba soċjali fl-attività tal-PES hija fundamentali għall-immappjar tal-opportunitajiet ta' impjieg u l-ghajjnuna biex jitlaqqgħu l-ispariġgi fis-suq tax-xogħol.

1.5. Il-KESE jappella għal sinerġiji aktar mill-qrib bejn is-servizzi tal-PES u l-infrastruttura soċjali u s-sistemi tal-benefiċċji sabiex jiġi pprovdut aktar appoġġ għall-persuni qiegħda meta jkunu qegħdin ifittxu impjieg u biex jiġi evitat li dawk li qed ifittxu impjieg jiġu penalizzati meta jerġgħu jidhlu fis-suq tax-xogħol.

1.6. Il-KESE jitlob aktar appoġġ finanzjarju għall-Istati Membri u jittama li l-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+), li ġie introdott reċentement bhala parti mill-Qafas Finanzjarju Pluriennali l-ġdid għall-2021-2027, isir strument ġenwin tal-UE għall-investiment finnies u biex jiġi implimentat l-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (EPSR).

1.7. Il-KESE jqis li għandhom isiru sforzi ikbar biex jiġu mmonitorjati, evalwati u mqabbla s-servizzi tal-PES biex jiġi evalwat kemm dawn is-servizzi huma effettivi biex jgħinu lill-persuni li qed ifittxu impjieg jidhlu fis-suq tax-xogħol. Standards u linji gwida komuni fil-livell Ewropew jistgħu jgħinu l-effikaċja tal-PES. Sorsi ta' data eżistenti bħal-LFS għandhom jiġu utilizzati aktar, u aġenziji bħall-Eurofound jistgħu jgħinu f'tali monitoraġġ.

1.8. Il-KESE jitlob rieżami tal-arranġamenti eżistenti sabiex jitkeġju l-eżiti tal-programmi ta' hidma tal-PES, sabiex jiġi żgurat li s-servizzi jibbenefikaw il-kategoriji kollha tan-nies, speċjalment dawk li għandhom problemi multipli.

2. Introduzzjoni

2.1. Il-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (EPSR) ġie stabbilit wara proklamazzjoni interistituzzjonali mill-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni fis-17 ta' Novembru 2017 f'Gothenburg matul is-Summit Soċjali tal-UE. L-EPSR għandu jwassal għal enfasi akbar fuq l-aspetti tal-impjieg u dawk soċjali, u jgħin biex jagħmel il-mudell soċjali Ewropew adattat għall-isfidi tas-seklu 21 u biex jstimula l-proċess ta' konverġenza bejn l-Istati Membri.

2.2. L-20 prinċipju ewlenin tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali huma strutturati taht tliet intestaturi ewlenin – **opportunitajiet indaqs u aċċess għas-suq tax-xogħol; kundizzjonijiet tax-xogħol ġusti u protezzjoni u inkluzjoni soċjali**. Il-kwistjoni ewlenija fl-Ewropa hija l-adozzjoni u l-implimentazzjoni reali tagħhom, minhabba l-bidliet rapidi fl-ambjent soċjali, legali u ekonomiku.

2.3. Skont l-Istharrig Annwali dwar it-Tkabbir 2019, l-ekonomija tal-Ewropa issa qiegħda tidhol fis-sitt sena ta' tkabbir min-ghajr waqfien. Dan it-tkabbir konsistenti kien akkumpanjat minn irkupru fl-investiment, domanda tal-konsumatur akbar, finanzi pubbliċi ahjar u holqien tal-impjieg kontinwu, għalkemm b'ritmu differenti madwar il-pajjiżi. Dawn l-iżviluppi kkontribwixxew għal titjib sostanzjali fis-swieg tax-xogħol u l-kundizzjonijiet soċjali. Ir-rata ta' impjieg tal-persuni bejn l-20 u l-64 sena żdiedet għal 73,2 % fit-tieni trimestru tal-2018. Ir-rata tal-qgħad nizzlet għal 6,8 %, u r-rati tal-qgħad fit-tul u fost iż-żgħażaġh qed jonqsu wkoll. Madankollu, skont il-Kumitat, hemm differenzi kbar bejn l-Istati Membri, li mhux kollha qed jesperjenzaw l-istess livell ta' tkabbir fl-ekonomija u fl-impjieg; trid tingħata attenzjoni partikolari biex titjeb il-kwalità tal-impjieg maħluqa, mhux l-inqas sabiex jiġu miġġielda l-inugwaljanzi soċjali.

2.4. Minhabba l-kundizzjonijiet imtejba tas-suq tax-xogħol, in-numru ta' persuni friskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali – 113-il miljun persuna fl-2017 – niżel għall-ewwel darba taht il-livelli ta' qabel il-kriżi f'xi pajjiżi. Madankollu, il-faqar fost dawk li jaħdmu għadu għoli u qed jiżdied f'diversi Stati Membri. Ir-riskju ta' faqar jibqa' ta' sfida, b'mod partikolari għat-tfal, il-persuni b'dizabilità u l-persuni bi sfond ta' migrazzjoni u l-persuni qiegħda.

2.5. Ir-Rapport Kongunt dwar l-Impjieg (JER) jinnota li l-politiki attivi dwar is-suq tax-xogħol u l-PES huma kruċjali biex jiġu żgurati swieg tax-xogħol li jiffunzjonaw tajjeb u inkluzivi. Il-politiki attivi dwar is-suq tax-xogħol itejbu l-adattament għas-suq tax-xogħol u jżidu l-possibbiltà li l-persuni li jkun qiegħda jidheru u jkunu qiegħda.

3. Is-servizzi pubbliċi tal-impjieg u l-futur tax-xogħol

3.1. Is-swieg tax-xogħol u s-soċjetajiet qed jevolvu b'rata mgħaġġla, b'opportunitajiet godda u bi sfidi godda li jirriżultaw mill-globalizzazzjoni, mir-rivoluzzjoni diġitali, mill-mudelli tax-xogħol li qed jinbidlu u mill-iżviluppi soċjetali u demografici. L-isfidi, bħall-inugwaljanzi persistenti, il-qgħad fit-tul u fost iż-żgħażaġh jew is-solidarjetà bejn il-ġenerazzjonijiet, hafna drabi huma simili fl-Istati Membri, għalkemm f'livelli differenti. Ir-rivoluzzjoni teknoloġika attwali hija kkaratterizzata b'mod partikolari minn rata aktar mgħaġġla ta' bidla.

3.2. Il-forza tax-xogħol qatt ma kienet daqshekk diversa u b'livell għoli ta' edukazzjoni. Il-popolazzjoni attiva tas-seklu 21 hija differenti hafna u l-attitudni tal-individwi għax-xogħol qed tinbidlu. Jekk u meta l-haddiema jkun qiegħda ifittxu iktar libertà fuq ix-xogħol u li jkollhom aktar libertà tal-għażla, waqt li jfittxu impjieg b'mod li jirriżulta fl-individwalizzazzjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol, il-kundizzjonijiet tax-xogħol għandhom ikunu ċċarati permezz ta' dialoġu soċjali u ftehim kollettiv. In-nies għandhom ikunu kapaci jorġu l-potenzjal tagħhom, billi jagħmlu użu mill-kwalifiki, il-hiliet u l-kompetenzi tagħhom kollha, u jiksibu impjieg ta' kwalità u produttiv bi protezzjoni soċjali adegwata.

3.3. **In-Netwerk Ewropew tas-Servizzi Pubbliċi tal-Impjieg**, li ġie stabbilit fis-17 ta' Ġunju 2014 u li ser jopera sal-31 ta' Dicembru 2020, għandu rwol importanti. Fl-2018 tnediet evalwazzjoni biex jiġu vvalutati r-rilevanza, l-effiċjenza, l-effettività, il-koerenza u l-valur miżjud tal-UE tad-deċiżjoni tan-Netwerk tal-PES. Fl-Opinjoni tiegħu dwar il-PES⁽¹⁾, il-KESE approva l-proposta tal-Kummissjoni biex tistabbilixxi Netwerk Ewropew tal-PES.

(1) ĠU C 67, 06.03.2014, p. 116.

3.4. In-Netwerk Ewropew tal-PES “Strategġija 2020 u lil hinn” jirrifletti l-iżviluppi reċenti fis-swieq tax-xogħol, inklużi ekonomiji ta’ pjattaforma emergenti, forum godda ta’ xogħol, nuqqas ta’ haddiema, mobilità tal-haddiema, bażi ta’ klijenti tal-PES aktar eteroġena, u l-htieġa li jsir użu minn teknoloġiji diġitali godda u li jingabru sorsi ta’ data aktar rikki.

3.5. Diġà ttehdhu hafna passi pożittivi fil-livelli nazzjonali u f’koordinazzjoni man-Netwerk Ewropew tal-PES. Il-PES Nazzjonali f’xi pajjiżi għamlu biċċa xogħol tajba fl-**implimentazzjoni tal-Garanzija għaż-Żgħażaġh tal-UE** li tghin liż-żgħażaġh, b’mod partikolari lin-NEETs (dawk li huma barra mill-edukazzjoni, impjieg jew tahrig), ikollhom tranżizzjoni aktar rapida fis-suq tax-xogħol jew lura għall-edukazzjoni. Il-PES Nazzjonali implimentaw ukoll miżuri mill-inizjattiva tal-UE ffukati fuq **integrazzjoni ahjar tal-persuni qiegħda fit-tul** permezz ta’ registrazzjoni ahjar u kuntratti integrati tax-xogħol. Barra minn hekk, l-integrazzjoni fis-suq tax-xogħol tar-rifugiati u dawk li jfittxu l-asil ilha fuq l-aġenda tagħhom sa mill-2015.

3.6. Madankollu l-esperjenzi tal-KESE juru li l-effettività tal-PES u l-abbiltà tagħhom li jagħtu riżultati f’ċirkostanzi li jinbidlu, li jindirizzaw sfidi godda fid-dinja tax-xogħol u li jintegraw b’suċċess in-nies f’dawn is-swieq tranżitorji tax-xogħol huma differenti fl-Istati Membri. Il-kapaċità personali, teknika u finanzjarja tagħhom f’hafna każijiet, u f’xi Stati Membri, hija sottovalutata.

3.7. Għandha tkun promossa b’mod aktar effettiv kategorija professjonali speċjali ta’ konsulenti dwar l-impjieg u li tkun żviluppata integrazzjoni xierqa tal-baży ta’ data għal tqabbil effettiv tal-kumpaniji u l-haddiema. F’xi pajjiżi l-PES huma kkomplementati jew sostitwiti minn aġenziji tal-impjieg privati u minn konsulenti tax-xogħol. Il-kooperazzjoni mal-kumpaniji hija essenzjali, flimkien mal-partecipazzjoni attiva tal-imsieħba soċjali anke fil-livell lokali sabiex jiġu mmappjati l-opportunitajiet ta’ xogħol fil-livell nazzjonali u territorjali. Ir-rata ta’ suċċess tas-servizzi tal-PES għandha tittejjel ukoll mill-perspettiva ta’ min ihaddem.

4. **Servizzi pubbliċi tal-impjieg fid-dawl tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali**

4.1. Mill-proklamazzjoni tal-EPSP, in-Netwerk nazzjonali tal-PES u n-Netwerk tal-UE tal-PES għandhom ikunu aktar innovattivi fl-apoġġ tal-iskop tal-EPSP u fl-implimentazzjoni tal-prinċipji ewlenin tiegħu.

4.2. Fl-2017, in-Netwerk Ewropew tal-PES ta kontribut formali għall-konsultazzjoni tal-KE dwar l-EPSP. Fl-2018 abbozza d-dokument tiegħu dwar Xogħol tal-futur. Din l-attività pprezentat opportunità għan-Netwerk biex jikkunsidra kif l-Istrategġija tal-PES għall-2020 tista’ tiġi adattata biex tiżgura li tibqa’ adegwata għall-iskop waqt li l-PES ifittxu li jilqgħu l-isfidi l-godda ta’ suq tax-xogħol li qed jinbidel malajr u biex isiru aġenziji ta’ gwida vokazzjonali ġenwini. Il-PES qegħdin jahdmu biex jimmodernizzaw l-organizzazzjoni tagħhom bil-għan li jinkisbu servizzi ta’ klassifikazzjoni ta’ “A Tripla” – ability, agility, accountability (fil-kapaċità, l-aġilità u r-responsabbiltà) – għall-klijenti, biex jgħinu johlqu suq tax-xogħol aktar sostenibbli u inklużiv.

5. **Ir-rwol il-ġdid tal-PES mill-perspettiva tal-KESE**

5.1. Il-KESE jilqa’ l-prijoritajiet stabbiliti fil-**Programm ta’ Hidma tan-Netwerk tal-UE tal-PES għall-2019 u jitlob interazzjoni akbar bejn il-prinċipji tal-EPSP u l-ghodod tan-Netwerk għall-valutazzjoni komparattiva u t-tagħlim reċiproku**. Dan jista’ jikkontribwixxi kemm għal servizzi tal-PES integrati ahjar kif ukoll għall-implimentazzjoni tal-EPSP.

5.2. F’Novembru 2018, l-Osservatorju tas-Suq tax-Xogħol tal-KESE (LMO) organizza **konferenza dwar Is-servizzi pubbliċi tal-impjieg fil-kuntest tal-implimentazzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali**. L-eżempji mogħtija kkonfermaw il-htieġa għal komplementarjetà bejn is-servizzi pubbliċi tal-impjieg u dawk privati u wrew il-benefiċċji konkreti ta’ kooperazzjoni tajba bejn il-PES u l-imsieħba soċjali. Il-proattività tal-PES, il-holqien ta’ punt uniku ta’ kuntatt għad-ditti, korsijiet ta’ tahrig kongunt mill-PES u minn kumpaniji flimkien ġew żvelati li huma kruċjali biex jipprovdu lin-nies b’impjieg sostenibbli.

5.2.1. Il-KESE jhegġeġ li jitfittex rispons ahjar għall-provvista u d-domanda tal-impjieg, aktar incentivi kemm għal min ihaddem kif ukoll għall-haddiema (eż. li l-haddiema b’pagi baxxi jithallew iżommu xi benefiċċji soċjali mhux relatati mal-impjieg) u bilanċ ġust bejn il-flessibilità tal-impjieg u s-sigurtà tal-impjieg li twassal għal kuntratti aktar stabbli. L-Ewropa għadha l-bogħod milli tuża l-potenzjal sħiħ tal-forza tax-xogħol disponibbli. L-Ewropa għandha tappoġġja lill-kumpaniji sostenibbli, b’mod partikolari billi tippermettilhom johlqu aktar impjieg ta’ kwalità u produttivi.

5.2.2. Il-KESE, fl-Opinjoni tiegħu ⁽²⁾, jinnotta li aċċess għas-sistemi tal-protezzjoni soċjali huwa element ewlieni għal soċjetajiet aktar ġusti u fundamentali għal forza ta' xogħol produttiva, b'saħħitha u attiva. L-UE għandha ttejjeb il-mod kif il-Metodu Miftuħ ta' Koordinazzjoni eżistenti qiegħed jappoġġja lill-Istati Membri **biex jitkejjel il-progress għar-riforma u tittejjeb il-prestazzjoni tal-politiki tal-impjiegi tagħhom u s-sistemi nazzjonali tal-protezzjoni soċjali u tal-benesseri**. Għandhom jiġu żgurati sinerġiji aktar mill-qrib bejn is-servizzi tal-PES u l-infrastruttura soċjali u s-sistemi tal-benefiċċji sabiex jiġi pprovdut aktar appoġġ għall-persuni qiegħda meta jkun qiegħdin ifittxu impjieg u biex jiġi evitat li daww li qed ifittxu impjieg jiġu penalizzati meta jerġgħu jidhlu fis-suq tax-xogħol.

5.2.3. **Mobilità**: għall-KESE, il-moviment liberu tal-haddiema abbażi tan-nondiskriminazzjoni u t-trattament ugwali u t-tnehhija tal-ostakli li fadal għall-mobilità jibqgħu waħda mill-prijoritajiet tal-UE. Fl-**Opinjoni tiegħu dwar il-EURES** ⁽³⁾ il-KESE jitolb strument genwin għall-adattament tal-provvi u d-domanda fis-suq tax-xogħol Ewropew **f'kooperazzjoni mill-qrib mas-servizzi pubbliċi tal-impjiegi**. Il-mobilità tal-haddiema fl-UE kollha hija marbuta mal-isforz kontinwu biex tiġi mmodernizzata s-sistema ta' koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali, u biex issir aktar ġusta għall-Istati Membri kollha. B'mod partikolari fil-każ tal-benefiċċji tal-qgħad għal haddiema transfruntiera, għandu jiġi applikat il-prinċipju *lex loci laboris* biex jiġi determinat l-Istat Membru kompetenti, sakemm ma jkunx miftiehem mod iehor bejn l-Istati Membri.

5.2.4. **Il-hiliet orjentati lejn is-suq tax-xogħol**: id-dimensjoni soċjali tal-edukazzjoni kif iddikjarat **fl-ewwel prinċipju tal-EPSS** tiddikjara li kulhadd għandu d-dritt għal edukazzjoni, taħriġ u **tagħlim tul il-hajja** ta' kwalità u inkluzivi. Barra minn hekk, in-nuqqasijiet dejjem jiżiedu fis-suq tax-xogħol madwar l-Ewropa qed ipoġġu t-tkabbir futur friskju. Kooperazzjoni iktar mill-qrib **bejn il-PES u l-imsieħba soċjali, il-kumpaniji, il-Kunsilli reġjonali tal-Impjiegi u tal-Hiliet u strutturi reġjonali rilevanti oħra għandha tissaħħah biex jingħelbu d-disparitajiet reġjonali u jiġu offruti gwida professjonali adatta, opportunitajiet ta' taħriġ ta' aġġornament u taħriġ mill-ġdid, u trasformazzjoni professjonali għal daww li qed ifittxu impjieg u għal persuni f'riskju li jtilfu xogħolhom, b'responsabbiltajiet kondivizi fost l-atturi differenti. Dan għandu jinkludi l-attivazzjoni ta' persuni li jahdmu għal rashom.**

5.2.5. **Kooperazzjoni mal-imsieħba soċjali**: meta titfassal politika soċjali tal-UE, jehtieg li jingħata aktar spazju lill-imsieħba soċjali, b'rispett shiħ lejn l-awtonomija tagħhom. Fir-rwol tagħhom ta' atturi ewlenin fis-suq tax-xogħol huma jistgħu, f'kooperazzjoni mal-PES nazzjonali, jikkontribwixxu b'mod sinifikanti biex jimmappjaw l-opportunitajiet anke fil-livell lokali, jiffacilitaw it-tranzizzjonijiet tan-nies lejn jew fis-suq tax-xogħol – biex jappoġġjaw lil daww li qed ifittxu xogħol waqt it-tfittxija tagħhom u jgħinu lill-kumpaniji bi proċessi ta' tiftix ta' riżorsi umani, biex jgħinu liż-żgħażaġh u l-adulti jagħzlu l-iktar perkorsi ta' hiliet xierqa (l-ADEM fil-Lussemburgu).

5.2.6. **Is-soċjetà ċivili**: il-KESE qed jirrapprezenta diversi organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u ressaq bosta opinjonijiet li digà qed jindirizzaw uħud mill-prinċipji koperti mill-EPSS. Il-valur miżjud tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili huwa li huma viċin is-sitwazzjoni fil-post u familjari mal-htigijiet ta' gruppi differenti – tal-migranti, tal-persuni b'diżabilità, taż-żgħażaġh, tad-drittijiet tan-nisa – u jistgħu jikkontribwixxu b'mod effettiv għal xogħol tal-PES aktar immirat (f'dan il-kuntest jista' jidhul, pereżempju, ir-rwol tal-konsulenti tax-xogħol fl-Italja).

5.2.7. **Kooperazzjoni mas-servizzi privati tal-impjiegi**: l-esperjenza turi li l-involviment ugwali u l-integrazzjoni tas-servizzi pubbliċi u privati jista' jkollhom riżultati effettivi u ta' benefiċċju f'termini ta' suq tax-xogħol tassew inkluziv u sostenibbli. Din il-komplementarjetà għandha tkun appoġġjata. Il-previżjonijiet/lit-tbassir tas-suq tax-xogħol huma dejjem diffiċli hafna. Is-suq tax-xogħol jehtieg bidla rapida hafna. Data affidabbli hija essenzjali. Madankollu, is-swieq tax-xogħol inkluzivi li qed nitolbu jehtieġu l-inkluzjoni tan-nies kollha.

6. Differenzi persistenti fl-assistenza tal-PES fil-mira

6.1. Il-KESE japprezza li l-gruppi fil-mira ewlenin huma koperti kemm fin-netwerks Ewropej tal-PES kif ukoll fil-programmi ta' hidma tal-PES nazzjonali. Madankollu, jenfasizza li għad hemm lakuni u l-PES għandhom **jintegraw aktar il-prinċipju tad-diversità u n-nondiskriminazzjoni** fix-xogħol ta' kuljum tagħhom. L-isforz għandu jtkompla jew jiżied, b'mod partikolari fir-rigward ta':

6.1.1. **Iż-żgħażaġh**: Il-KESE jilqa' l-fatt li l-appoġġ finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Garanzija għaž-Żgħażaġh irdoppja. Il-PSE għandu jinvesti f'approċċ fit-tul biex jipprovidi servizzi liż-żgħażaġh li qed ifittxu xogħol, inkluz użu aħjar tal-ICT u l-ghodod tal-web sabiex jissahhu s-servizzi għall-aktar gruppi vulnerabbli ta' żgħażaġh, il-PES għandu **jsaħħah l-assistenza individwali liż-żgħażaġh, jikkopera mal-familji tagħhom u jinfurmawhom b'mod ġust dwar is-sitwazzjoni tas-suq tax-xogħol**.

⁽²⁾ ĠU C 440, 6.12.2018, p. 135.

⁽³⁾ ĠU C 424, 26.11.2014, p. 27.

6.1.2. **Adulti:** il-popolazzjoni li qed tixxjeh fl-Ewropa, **longevità akbar fis-soċjetà u l-htieġa li titrawwem kooperazzjoni intergenerazzjonali**, il-bidliet mgħaġġla fis-suq tax-xogħol, forom emergenti ta' xogħol u l-penetrazzjoni ta' teknoloġiji diġitali fl-aspetti kollha tal-hajja ta' kuljum irriżultaw f' domanda dejjem tikber għal hiliet godda u livell oghla ta' hiliet, **gharfien u kompetenzi**; dan jagħti iktar urġenza lill-htieġa li jittejjbu l-hiliet jew jergġhu jitharrġu l-persuni kollha li ma kisbux il-hiliet bażiċi jew li ma kisbux kwalifika biex jassiguraw l-impjegabilità tagħhom **u ċ-ċittadinanza attiva**.

6.1.3. **Nisa:** il-KESE jilqa' d-Direttiva dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata (WLB) ⁽⁴⁾, li tgħin lill-ġenituri u lil dawk li jindukraw, u b'mod partikolari lin-nisa, jorganizzaw ahjar ix-xogħol u d-dmirijiet ta' kuljum tagħhom. Ma' dan għandu jiżded l-investiment meħtieġ fl-infrastruttura soċjali, bħall-facilitajiet ta' kura għat-tfal u l-anzjani. Dan jinkludi wkoll assistenza effettiva mill-PES nazzjonali biex in-nisa jiġu integrati fis-suq tax-xogħol b'kunsiderazzjoni xierqa għall-approċċ tad-WLB.

6.1.4. **Il-persuni b'diżabilità:** il-persuni b'diżabilità jirrappreżentaw madwar wiehed minn kull sitt persuni tal-popolazzjoni globali tal-UE fl-età tax-xogħol, iżda r-rata tal-impjeg tagħhom hija komparattivament baxxa. Dan kien il-messaġġ ewlieni tas-seduta tal-KESE organizzata fl-2017. B'mod partikolari, in-nisa u l-bniet b'diżabilità ⁽⁵⁾ jkomplu jaffaċċjaw diskriminazzjoni multipla u intersektorjali abbażi kemm tas-sess tagħhom kif ukoll tad-diżabilità tagħhom. Huma ta' spiss wisq esklużi, fost affarijiet oħra, minn edukazzjoni u taħriġ inklużivi, impjegji, aċċess għal skemi ta' tnaqqis tal-faqar, akkomodazzjoni adegwata u parteċipazzjoni fil-hajja politika u pubblika. Huma jeħtieġu assistenza speċjali u approċċ individwali mill-PES.

6.1.5. **Il-migrazzjoni: il-migrazzjoni legali jista' jkollha rwol importanti fis-swieq tax-xogħol bi prestazzjoni tajba.** Fl-Opinjoni tiegħu ⁽⁶⁾, il-KESE enfasisza l-importanza ta' politika ta' migrazzjoni koerenti u ta' qafas regolatorju mfassal sew, u jiddikjara li mingħajr migrazzjoni l-mudell ekonomiku u soċjali tal-Ewropa huwa fil-periklu. L-integrazzjoni tar-rifuġjati bid-dritt li jibqgħu fl-Ewropa fit-taħriġ, l-impjegji u s-soċjetà iġenerali se tibqa' importanti. **Il-PES f'hafna pajjiżi diġà hađu numru kbir ta' inizjattivi biex jikkontribwixxu għal dan.**

6.1.6. **Il-minoranza Rom:** il-KESE huwa attiv hafna fi kwistjonijiet marbuta mal-kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol tal-komunità Rom, u jiffoka fuq integrazzjoni ahjar tar-Rom ⁽⁷⁾. Il-KESE jista' jara sinerġija bejn l-implimentazzjoni tal-*prinċipju ta' aċċess ugwali* tal-EPFR u passi ulterjuri fl-integrazzjoni tar-Rom b'suċċess akbar. L-assistenza lin-nisa Rom b'mod partikolari għandha tkun prijorità għall-PES.

6.1.7. **Il-popolazzjoni inattiva** mhijiex grupp ta' mira tradizzjonali għall-PES, għalkemm parti sinifikanti mill-popolazzjoni inattiva trid taħdem. In-Netwerk Ewropew tal-PES ippubblika studju dwar *The role of PES in outreach to the inactive population* (Ir-rwol tal-PES fl-involvement tal-popolazzjoni mhux attiva), li jipprovi harsa ġenerali lejn il-miżuri ta' sensibilizzazzjoni għall-inattivi b'referenza partikolari għar-rwol tal-PES. Il-KESE jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri biex ifasslu mill-ġdid il-politiki ta' riattivazzjoni li huma mmirati lejn din is-sezzjoni tal-popolazzjoni.

7. Appoġġ kumpless għas-servizzi pubbliċi nazzjonali tal-impjegji

7.1. Il-linji gwida Ewropej dwar l-impjegji 2019 (Linja Gwida 7) jinkoraġġixxu lill-Istati Membri biex iżidu l-effettività tal-politiki attivi tagħhom tas-suq tax-xogħol. L-Istati Membri għandhom jimmiraw għal servizzi pubbliċi tal-impjegji aktar effettivi billi jiżguraw assistenza f'waqtha u mfassla apposta li tappoġġja lil dawk li qed ifittxu impjeg, jappoġġjaw id-domanda tas-suq tax-xogħol u jimplimentaw ġestjoni bbażata fuq il-prestazzjoni.

7.2. Biex jikkontribwixxu b'mod effettiv għall-implimentazzjoni tal-EPFR, il-PES nazzjonali se jkollhom bżonn appoġġ aktar b'saħħtu u kundizzjonijiet xierqa:

7.2.1. **Riżorsi umani suffiċjenti.** Is-servizzi kumplessi tal-PES (ftittxja u għażla ta' rikollokament tal-persunal, pariri u assistenza f'talbiet għal appoġġ ta' dħul, esperjenzi prattiċi ta' taħriġ) jirrikjedu persunal imharreġ b'hiliet speċjali li jahdem f'kundizzjonijiet sostenibbli u jikkooopera ma' konsulenti tax-xogħol u aġenziji privati tax-xogħol.

7.2.2. **L-indirizzar tal-evoluzzjoni teknoloġika.** Id-diġitalizzazzjoni tal-ekonomija u s-soċjetà ġgħib għodod godda, li jekk jiġu ġestiti sew jistgħu jgħinu lill-PES fir-rwol tagħhom, inkluż it-taħriġ tal-impjegati tal-PES stess, kif ukoll integrazzjoni reali tal-bażijiet tad-data għal tqabbil effettiv tal-kumpaniji u l-haddiema, it-tnejn involuti min-naħa tagħhom fl-evoluzzjoni tal-hiliet u l-kompiti li jirriżultaw mill-era diġitali l-ġdida.

⁽⁴⁾ ĠU C 129, 11.4.2018, p. 44.

⁽⁵⁾ ĠU C 367, 10.10.2018, p. 20.

⁽⁶⁾ ĠU C 110, 22.3.2019, p. 1.

⁽⁷⁾ ĠU C 27, 3.2.2009, p. 88.

7.3. Fit-2 ta' Meju 2018, il-Kummissjoni adottat proposta għall-Qafas Finanzjarju Pluriennali għall-2021-2027. Il-proposta tirrifletti l-kuntest soċjali u ekonomiku attwali u tipprovdi tweġiba konkreta għas-sejha tal-Ewropej għal Ewropa aktar soċjali u għal investiment akbar fin-nies madwar l-UE. Il-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) huwa strument ewlieni tal-UE għall-investiment fin-nies u l-implimentazzjoni tal-EPFR. Il-PES se jkun iffinanzjat permezz tal-qasam tal-Impjiegi u l-Innovazzjoni Soċjali ("EaSI") tal-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+).

7.4. Ir-responsabbiltajiet il-ġodda tal-PES, b'mod partikolari fil-kuntest tal-politiki attivi dwar l-impjiegi, għandhom jiġu riflessi f'kapacità u appoġġ finanzjarju xierqa.

7.5. Il-KESE jitlob kooperazzjoni aktar sistematika u strutturali bejn il-PES u fornituri oħra tas-servizzi fl-oqsma soċjali u tal-impjiegi biex jindirizzaw il-firxa multipla ta' ostakli li qed jaffaċċjaw il-persuni li qed ifittxu impjieg meta jippruvaw jidhlu fis-suq tax-xogħol (kwistjonijiet ta' saħħa, akkomodazzjoni, trasport). Il-modernizzazzjoni tal-PES hija proċess kumpless, u n-nuqqas ta' koordinazzjoni, programmazzjoni, ippjanar u diviżjoni tar-responsabbiltajiet fil-livell nazzjonali u/jew reġjonali jwassal għal frammentazzjoni.

7.6. Il-KESE jqis li għandhom isiru sforzi ikbar biex jiġu mmonitorjati, evalwati u mqabbla s-servizzi tal-PES biex tiġi evalwata l-effettività tas-servizzi tagħhom biex jgħinu lil persuni li qed ifittxu impjieg jidhlu fis-suq tax-xogħol. Standards u linji gwida komuni fil-livell Ewropew jistgħu jtejbu l-effikazzja tal-PES u s-sinergiji fost il-pajjiżi. Sorsi ta' data eżistenti bħal LFS għandhom jiġu utilizzati aktar, u aġenziji bħall-Eurofound jistgħu jgħinu f'tali monitoraġġ.

Brussell, is-17 ta' Lulju 2019.

Il-President

tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew

Luca JAHIER
